

Stare Pole, 28.02.2020 r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz istniejących potrzeb za rok 2019.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 111 t.j. ze zm.)

Art. 179. 1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Realizacją zadań z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na terenie gminy Stare Pole zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2019 r. Ośrodek realizował Uchwałę Rady Gminy w Starym Polu z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020. Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stare Pole jest stworzenie zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych na terenie gminy Stare Pole poprzez wzmacnianie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg działań na rzecz rodziny, zapobiegających powstawaniu sytuacji kryzysowych przeciwdziałających marginalizacji i degradacji społecznej.

1. Organizacja systemu wsparcia rodziny - zasady ogólne

Rodziny zamieszkujące na terenie gminy Stare Pole, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych są objęte wsparciem i pomocą, głównie przez instytucje działające na terenie gminy i powiatu. Praca z rodziną prowadzona jest także w tych przypadkach, gdy dzieci są czasowo umieszczone poza rodziną. Założeniem Programu jest wsparcie rodziny już na etapie, kiedy pojawiają się problemy poprzez poprawę sytuacji dziecka i rodziny, systematyczną pracę na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa rodziny, ograniczania patologii społecznych, minimalizowania negatywnych zachowań, podnoszenie oraz stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Takie przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wspieranie rodziny mają niewątpliwy i pozytywny wpływ na kształt każdej z rodzin.

Praca z rodziną poprzedzona jest diagnozą sytuacji w rodzinie (zbieraniem informacji o środowisku wychowawczym dzieci, ich sytuacji szkolnej i zdrowotnej, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązywania, stanie osobowym rodziny), analizą przyczyny kryzysu oraz opracowaniem przy współudziale pracownika socjalnego i przedstawiciela rodziny planu pracy zmierzającego do rozwiązania sytuacji kryzysowej. Ponieważ trudności występujące w rodzinach bardzo często dotyczą kilku sfer jednocześnie, dlatego oferowana pomoc odbywa się na wielu płaszczyznach.

Współpraca-interdyscyplinarna

Działania interdyscyplinarne na rzecz rodzin są prowadzone wspólnie z innymi instytucjami, mogącymi pomóc w rozwiązaniu problemu i dają one możliwość udzielenia adekwatnej do istniejących potrzeb pomocy. Dlatego też współpraca interdyscyplinarna opiera się na podejmowaniu wspólnych działań przez: pracowników socjalnych, asystenta rodziny, policję, pedagogów szkolnych, pielęgniarkę środowiskową, położną środowiskową, kuratorów sądowych /społecznych i zawodowych/, zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, komisję rozwiązywania problemów alkoholowych. W niektórych przypadkach do współpracy powoływane są inne instytucje niewymienione wyżej. Staramy się aby wszystkie

te działania były dostosowane do potrzeb konkretnej rodziny, były skoordynowane i tworzyły taki system, który będzie jednolity oraz skutecznie oddziaływujący na rodzinę.

2. Rola Asystenta rodziny w systemie wsparcia rodziny

Asystent rodziny jest zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Polu. W ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2019 „Asystent rodziny” Ośrodek pozyskał dotację z budżetu państwa na zatrudnienie asystenta rodziny w kwocie 17 442,00 zł. Ogółem wydatki na wynagrodzenie wraz z pochodnymi asystenta rodziny za 2019 rok wyniosły 64 054,92 zł.

Na wniosek pracownika socjalnego, asystent rodziny został przydzielony rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rola asystenta rodziny jest kluczowa w niesieniu skutecznej pomocy i zapobieganiu negatywnym zjawiskom w wypełnianiu funkcji rodzicielskich. Asystent pracuje z rodzinami w ich domach, poznaje środowisko lokalne mające wpływ na relacje rodzinne, a jego czas pracy może być dopasowany do potrzeb rodziny (zadaniowy system czasu pracy).

W roku 2019 wsparciem asystenta rodziny objętych było 17 rodzin zamieszkujących na terenie gminy Stare Pole. Były to rodziny, które kontynuowały realizację ustalonego wcześniej planu pracy uwzględniającego zasoby własne rodziny. Asystent prowadził pracę z rodziną przede wszystkim w miejscu jej zamieszkania, a także towarzyszył rodzinom w instytucjach jeśli zaistniała taka potrzeba (szkoła, bank, UG itp).

Głównym celem pracy asystenta było wspieranie rodziców w celu przezwyciężenia trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych nad małoletnimi dziećmi oraz motywowanie do poprawy sytuacji życiowej rodziny, aby uniknąć konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Rodziny, z którymi pracował asystent zmagaly się z problemami na kilku różnych płaszczyznach.

Liczba rodzin z którymi asystent zakończył pracę – 6, z tego w 3 rodzinach ze względu na osiągnięcie celów. W 2 rodzinach ze względu na zmianę miejsca zamieszkania i w 1 rodzinie ze względu na brak współpracy.

Problemy występujące w rodzinach to:

1. Obniżone kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców i wynikające z tego zaniedbania.
2. Niepełnosprawność dzieci oraz dorosłych członków rodzin (niepełnosprawność fizyczna, upośledzenie umysłowe, choroba psychiczna).
3. Niezaradność w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.
4. Stosowanie przemocy przez jednego z członków rodziny, wspólnie zamieszkałego.
5. Samotne rodzicielstwo.
6. Rodzina rozbita; partner niebędący ojcem dziecka.
7. Wyuczona bezradność.
8. Uzależnienie od alkoholu.
9. Bezrobocie wynikające najczęściej z braku kwalifikacji zawodowych lub niechęci do podjęcia pracy.
10. Trudne warunki mieszkaniowe.
11. Brak nawyku dbania o higienę.
12. Nieuregulowane sprawy urzędowe.
13. Napięte relacje z sąsiadami i narastające na tym tle konflikty.

W ramach udzielania pomocy rodzinom wymagającym wsparcia, asystent rodziny współpracował z:

- kuratorami sądowymi ds. Rodzinnych i Nieletnich przy SR w Malborku
- pedagogami szkół, do których uczęszczają małoletni z rodzin objętych opieką asystenta (Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Malborku, Szkoła Podstawowa w Starym Polu)

- pracownikami Przedszkola w Starym Polu
- pielęgniarką środowiskową
- położną środowiskową
- koordynatorem z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku
- przewodniczącą Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Dzielnicowym Posterunku Policji w Starym Polu
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Malborku

Asystent rodziny realizował następujące zadania:

- Podejmowanie działań w przypadku zasięgnięcia informacji o nietrzeźwości rodzica sprawującego opiekę nad dzieckiem
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych (szukanie mieszkań do wynajęcia, asystowanie przy podpisywaniu umów najmu)
- Pedagogizacja rodziców (dostarczanie informacji o metodach, środkach wychowawczych, wspólne poszukiwanie rozwiązań problemów wychowawczych, modelowanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych)
- Pomoc rzeczowa dla rodzin (odzież, pościel, sprzęt AGD, meble)
- Motywowanie dzieci/nieletnich (objętych nadzorem kuratora) do systematycznego realizowania obowiązku szkolnego i uczenia się
- Zachęcanie do korzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i psychiatrycznego
- Motywowanie członków rodzin do robienia kursu prawa jazdy
- Wsparcie informacyjne (dostarczanie informacji nt ofert wsparcia i pomocy rodzinie w miejscu zamieszkania i na terenie powiatu)
- Poradnictwo prawne (szczególnie w zakresie prawa rodzinnego); pomoc w pisaniu wniosków do sądu np. o alimenty
- Udzielenie informacji nt specjalistycznych poradni i lekarzy; dostarczenie adresów szpitali
- Wsparcie emocjonalne (okazywanie empatii, akceptacji, elementy poradnictwa psychologicznego, stwarzanie okazji do bezpiecznego rozładowania napięcia emocjonalnego)
- Zwiększanie poczucia wartości, samodzielności, sprawczości
- Motywowanie do udziału w terapii uzależnień
- Pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego planowania budżetu domowego
- Motywowanie do dbania o higienę
- Pomoc w poszukiwaniu pracy
- Pomoc w pisaniu wniosków na zasiłki celowe, a tym samym zwiększenie zasobów finansowych na zaspokojenie bieżących potrzeb
- Motywowanie do systematycznego robienia bieżących opłat
- Motywowanie do wcześniejszego zakupu opału na zimę
- Monitorowanie czy rodzice zgłaszają się z dziećmi na szczepienia /bilanse
- Motywowanie podopiecznych regularnego zgłaszania się w PUP (podpisanie listy)
- Prowadzenie mediacji w sporach między członkami rodzin i sąsiadami
- Motywowanie do aktywnych form wypoczynku, wspólnego spędzania czasu wolnego

Wszystkie rodziny, którym został przydzielony asystent starały się na miarę swoich możliwości współpracować w celu przezwyciężenia swojej trudnej sytuacji życiowej.

3. Rodziny zastępcze

Jako gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej ze środków własnych gminy poniesione zostały wydatki na dopłatę do 5 rodzin zastępczych w łącznej kwocie 17 737,29 zł.

Liczba rodzin wymagająca wsparcia, przypadająca na jednego asystenta rodziny odpowiada zapisom ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

4. Placówki-wsparcia-dziennego

Na terenie gminy brak jest placówek wsparcia dziennego działających na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W lokalnym Zespole Szkół organizowane są zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów Szkoły Podstawowej i Gimnazjum. Zajęcia są finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dziecko może liczyć na pomoc w odrabianiu zadań domowych, prowadzone są zajęcia z zakresu zapobiegania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy. Wychowawcy i pedagodzy szkolni reagują na każdy przypadek dziecka wymagającego pomocy i wsparcia, w tym zakresie ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny oraz poradnią psychologiczno – pedagogiczną.

Na terenie gminy prowadzone są również zajęcia pozalekcyjne przez Gminny Ośrodek Kultury i Sportu.

Zajęcia adresowane są do dzieci i młodzieży z terenu gminy i są całkowicie bezpłatne.

Placówka realizuje zadania w dziedzinie edukacji kulturalnej, popularyzacji kultury i sztuki oraz usług kulturalnych, sygnalizowanych jako potrzeby przez poszczególne środowiska lokalne gminy. Dzieci rozwijają swoje zdolności teatralne, muzyczne, tańca nowoczesnego i polskiego, plastyczne, wokalne oraz sportowe. Uczestniczą w zajęciach kółek hobbystycznych takich jak: komputerowe, gier planszowych. Pod patronatem Ośrodka rozwija się również zespół śpiewaczy „Carmina” oraz ZPiT „Małe Żuławy”, który reprezentuje naszą gminę nie tylko w Polsce, zdobywając zaszczytne miejsca na podium, ale również za granicą. Ogrom pracy instruktorów owocuje wieloma sukcesami naszych podopiecznych. Co roku ośrodek organizuje dla dzieci półkolonie w okresie ferii zimowych i wakacji letnich, w czasie których uczestnicy mogą aktywnie spędzić dni wolne od zajęć w szkole.

Na terenie poszczególnych miejscowości gminnych funkcjonują również świetlice wiejskie, w których dzieci i młodzież mogą spędzać czas po lekcjach.

W organizację zajęć pozalekcyjnych włączyła się również Gminna Biblioteka, w której prowadzone są liczne zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

5. Rodziny wspierające

Na terenie gminy nie funkcjonują rodziny wspierające - brak jest w środowisku zainteresowania tą formą działania. Jednak w przypadku konieczności zaangażowania najbliższego otoczenia pracownicy socjalni wspólnie z asystentem rodziny organizują pomoc najbliższego sąsiedztwa.

Ośrodek Pomocy Społecznej podjął działania w celu angażowania rodzin wspierających poprzez opublikowanie ogłoszenia o naborze i przekazywania informacji bezpośrednio do środowiska lokalnego za pośrednictwem asystenta rodziny i pracowników socjalnych.

6. Zapewnienie przez gminę rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, dostępu do poradnictwa specjalistycznego.

Na terenie gminy Stare Pole działa punkt konsultacyjny, w którym rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych mogą znaleźć specjalistyczną pomoc. W razie konieczności rodziny kierowane są do innych placówek poradnictwa specjalistycznego działających na terenie powiatu.

7. Potrzeby

Niniejsze sprawozdanie ma na celu określenie potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, które będą podstawą do opracowania gminnego programu wspierania rodziny na kolejne 3 lata.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, iż niezbędnym działaniem profilaktycznym **jest przede wszystkim zapewnienie rodzinom możliwości korzystania z pomocy asystenta rodziny**. Dalsze zatrudnianie asystenta rodziny i zmierzanie do tworzenia placówek wsparcia dziennego w perspektywie czasowej przyniesie wymierne korzyści, gdyż praca z rodziną i uczestnictwo w zajęciach w placówkach wsparcia dziennego mogą mieć wpływ na ograniczenie liczby dzieci trafiających do systemu pieczy zastępczej oraz na wzmocnienie funkcji rodziny.

Jeśli gmina nie będzie podejmować działań profilaktycznych, kryzys w rodzinach będzie się powiększał, a w sytuacji, gdy dzieci trafią do systemu pieczy zastępczej, gmina i tak będzie ponosić koszty ich utrzymania, które co roku będą wzrastać.

Stare Pole dnia 28.02.2020 r.

Sporządził:

Gabriela Żurawska

Kierownik GOPS